

JONAS DAGYS

Liaudies skulptorius **Jonas Dagys** gimė apie 1855 m. Punkiškiuose (Kupiškio r.). Nuo piemenavimo laikų mėgo drožinėti skulptūras, kurias vadindavo „basmageniais“. Sulaukęs 25-erių metų ėmėsi staliaus amato ir pradėjo drožti šventųjų figūras, kurios kaime buvo labai populiarios. Tai piktino tėvą, kuris sakė sūnui: „Tu tais basmageniais duri Dievui pirštu tiesiai akin.“ Tėvas sudegindavo ne tik paruoštą skulptūroms medžiagą, bet ir pačias skulptūras. Apie 1885 m. J. Dagys paliko savo kaimą ir slaptai persikėlė į Jūžintus, kur gyveno jo mergina Marijona. Vedęs su žmona, kuri garsėjo kaip gera audėja, išaugino keletą vaikų. Jūžintuose turėjo įsirengęs dirbtuvėlę, be skulptūrų drožimo, vertėsi dailidės amatu, išmanė kalvystę ir šaltkalvystę, kaldavo stilingus antkapių smaigalius, apkaustus skrynioms ir spintoms, durų apdailą (spėjama, kad buvo mokėsis pas garsų Šimonių apylinkių kalvį Petrą Bužą). Mėgiamiausi skulptūros motyvai: „Šv. Izidorius sėjėjas“, „Šv. Florijonas“, „Šv. Mykolas Arkangelas“, „Šv. Jonas“. Daugiausia jo darbų buvo pasklidę Jūžintų, Kamajų, Šimonių apylinkėse. Manytina, kad J. Dagio darbo yra Punkiškių koplytstulpį puošusi Šv. Florijono skulptūra, dabar saugoma Adomynės bažnyčioje. Iš išlikusių J. Dagio darbų paminėtinos 4 antkapių viršūnės Punkiškių kaimo kapeliuose (2 iš jų datuotos 1889? ir 1880 m.). Turėjo nemažai mokinių, kurie tapo žymiais dailidėmis, statybininkais, bet nė vienam iš jų „fanatikas dievdirbys“ neįdiegė to amato meilės. Dėl to sakė: „A, kai mono dirbti basmageniai supus ir plozo pargrius, paskum kas nors dirbs nesimokįs, taip kaip aš“. J. Dagys mirė apie 1927 m. Jūžintuose.